

Fundamentem działania Prezydenta Bronisława Komorowskiego jest dialog i otwartość. Do wypracowania decyzji politycznych Prezydent RP stosuje zasady dialogu społecznego zapraszając strony do zabrania głosu w debatach, podczas konsultacji i spotkań.

Dialog społeczny, sprawdzony w początkach polskiego zrywu obywatelskiego 30 lat temu, to skuteczna metoda rozwiązywania najtrudniejszych spraw. W przekonaniu Prezydenta w tle funkcjonowania instytucji i regulacji musi stać kultura wolności, dialogu i otwartości, a formalne struktury są efektywne wówczas, gdy w ich ramach działają ludzie gotowi je wypełnić swoim zaangażowaniem i aktywnością. Celem tej metody jest odnowienie zaufania do instytucji publicznych działających w interesie i pod kontrolą obywateli.

Określone w ten sposób ramy prowadzenia polityki owocują skupieniem środowisk eksperckich, intelektualnych ośrodków rozsianych po całym kraju w celu zebrania refleksji i przedstawienia rekomendacji dla lepszego stanowienia prawa, decyzji politycznych oraz po to, by strategiczne wyzwania dla Polski i Europy zostały rozpoznane przez możliwie szerokie grono obywateli. „Forum Debaty Publicznej”, „Przyszłość Europy. Polska Perspektywa”, „Strategiczny przegląd bezpieczeństwa narodowego” oraz spotkania z cyklu „Idee Nowego Wieku” są przykładami realizacji tej formuły.

Prezydent Bronisław Komorowski w ramach dialogu i otwartości aktywnie włącza się w rozwiązywanie trudnych kwestii politycznych stanowiących ważny problem dla Polski i Polaków. W dyskusji toczącej się wokół ACTA – umowy regulującej zagadnienia międzynarodowej ochrony własności

intelektualnej – Prezydent wsłuchiwał się w głosy i opinie zarówno internautów, jak i twórców. Zwracał uwagę na brak pełnych konsultacji społecznych i rzeczowej kampanii informacyjnej na kolejnych etapach prac nad tym dokumentem. Prezydent zwołał m.in. specjalne spotkanie w sprawie ACTA z udziałem m.in. ministrów sprawiedliwości, administracji i cyfryzacji, kultury i dziedzictwa narodowego. Ponadto wystosował list do Rzecznika Praw Obywatelskich – prof. Ireny Lipowicz, w którym zwrócił się o wnikliwe przeanalizowanie umowy oraz zaznaczył, że do pytań i obaw istotnej części społeczeństwa, w szczególności młodego, należy podchodzić z najwyższą powagą, zwłaszcza, gdy całe pokolenia walczyły, aby Polska stała się państwem przestrzegającym praw obywatelskich.

Bronisław Komorowski zaangażował się także w szukanie kompromisu politycznego wokół reformy emerytalnej. Już na początku lutego 2012 r. Prezydent rozmawiał na ten temat z przedstawicielami ugrupowań parlamentarnych. Wszystkie spotkania, konferencje i debaty organizowane przez Kancelarię miały na celu wypracowanie jak najszerszego porozumienia wokół tej trudnej reformy oraz zwiększenie zrozumienia dla niej wśród różnych grup społecznych. Dzięki aktywności Bronisława Komorowskiego, ustawy emerytalne zyskały również poparcie Ruchu Palikota. Wynikiem szerokich konsultacji było też wprowadzenie możliwości przechodzenia na tzw. emerytury częściowe.

Prezydent bierze udział w dyskusji dotyczącej postulatu autonomii dla Śląska. Podczas uroczystości 90. rocznicy powrotu Górnego Śląska do Macierzy mówił, że nie warto powracać do historycznych, anachronicznych koncepcji autonomii, ale

Oddając hołd uczestnikom III Powstania Śląskiego, podczas uroczystości na Górze św. Anny, w maju 2011 r., Bronisław Komorowski apelował: „90 lat temu, wszyscy byliśmy solidarni ze Śląskiem i dzisiaj Ślązakom należy się nasza solidarność, należy się szacunek dla śląskiej drogi ku Polsce, dla roli i miejsca Śląska także we współczesnej Polsce”. Mówiąc o przywódcach powstania zaznaczył wówczas: „Ich wszystkich łączyło przekonanie, że Śląsk i Polska to jest jedno ciało tej samej ojczyzny, że śląskość to polskość, a polskość tu to śląskość. (...)”

warto szukać rozwiązań korzystnych dla Śląska poprzez pogłębienie samorządności. W grudniu 2010 r., zwracając uwagę na niebezpieczeństwa związane ze wzrostem roli środowisk, które stawiają na autonomizację poszczególnych regionów w Polsce, podkreślał, że trzeba myśleć o państwie polskim jako o całości.

Otwartość i dialog to także podstawa działania w sprawach międzynarodowych. Prezydent zareagował zdecydowanie na zgłaszane przez niektórych polskich i europejskich polityków pomysły bojkotu Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej – Euro 2012 – na Ukrainie. Bronisław Komorowski podkreślał w rozmowach z partnerami, że bojkot jest rozwiązaniem szkodliwym i że zamiast zamykać się na Ukrainę, trzeba z nią prowadzić dialog. Apele o bojkot mogą bardzo poważnie zaszkodzić idei, która przyświecała Euro 2012 – czyli pokazaniu, że kierunkiem, w jakim zmierza Ukraina jest Zachód. Zdaniem Prezydenta zamykanie drzwi do Europy może skierować Kijów do wyboru innej drogi niż integracja europejska.

Gdy pod koniec maja 2012 r. Prezydent USA Barack Obama w jednym z przemówień użył sformułowania „polskie obozy

śmierci”, w duchu dialogu i otwartości Bronisław Komorowski wystosował do niego osobisty list. W odpowiedzi amerykański przywódca wyraził żal i ubolewanie z powodu wspomnianych słów. Barack Obama jednoznacznie stwierdził, że nie było „polskich obozów śmierci” oraz wyraził poparcie dla działań mających na celu wykorzystanie tej bolesnej frazy z debaty publicznej.

Dzięki działaniom Bronisława Komorowskiego – ponownie otworzyły się szanse na zniesienie amerykańskich wiz. Prezydent USA – Barack Obama – zobowiązał się, że likwidacja obowiązku wizowego wobec Polaków nastąpi do końca sprawowanej przez niego kadencji. Odpowiednia inicjatywa legislacyjna jest już w Kongresie. Prezydent rozmawiał o niej z amerykańskimi senatorami i kongresmenami reprezentującymi zarówno demokratów, jak i republikanów m.in. przy okazji wyjazdu na szczyt NATO w Chicago. Planowane są też kolejne rozmowy w tej sprawie z przedstawicielami obu izb parlamentu USA.

Mniejszości narodowe w Polsce i Polacy za granicą

Polacy wielokrotnie w swojej historii nie mieli własnej państwowości, a kultura polska rozwijała się na terytorium państw obcych. Dlatego III Rzeczpospolita, wyciągając wnioski z XIX i XX-wiecznej historii Europy Środkowo-Wschodniej, w sposób szczególny stara się wspierać rozwój kultury mniejszości narodowych, etnicznych i religijnych na swoim terytorium. Jest to zarówno wypełnianie zobowiązań płynących z podpisanych przez Polskę umów i konwencji, jak i obowiązek płynący z dziedzictwa naszej – czasami trudnej – przeszłości.

Polska pozostaje krajem otwartym i zabiega, by zwłaszcza regiony graniczne służyły spotkaniu kultur i społeczeństw.

Jednocześnie wielu Polaków i osób polskiego pochodzenia pozostaje poza Polską, co jest wynikiem emigracji, przymusowych deportacji lub przesunięć granic. Tym wszystkim ludziom powinno się pomóc w rozwijaniu kultury polskiej i umacnianiu pozycji Polaków poza granicami. Starając się działać w porozumieniu z krajami, które nasi rodacy zamieszkują, Rzeczpospolita utrzymuje relacje z Polonią, zachęcając jej przedstawicieli zarówno do zachowywania kontaktów z ojczyzną, jak żywego uczestniczenia w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym ich nowych ojczyzn.

Pałac Prezydencki często gości reprezentantów mniejszości narodowych i religijnych zamieszkujących Polskę. Na tradycyjnym spotkaniu noworocznym w 2012 r. Prezydent Bronisław Komorowski podkreślił, że obywatelska „wspólnota nie wymaga, by być jednakowymi. Wspólnota wymaga poczucia wspólnoty celu, do którego się dąży i umiejętności współdziałania, rozumienia i szanowania innych, którzy w tej wspólnocie funkcjonują”.

Prezydent RP odwiedza też regiony zamieszkałe przez mniejszości, starając się na miejscu poznawać problemy stojące przed społecznościami lokalnymi. W jego przekonaniu stosunki władz polskich z mniejszościami nie mogą być bowiem zakładnikami nieporozumień między państwami, czemu szczególnie dobitnie dawał wyraz podczas wizyty na Podlasiu w kwietniu 2012, kiedy odwiedził Puńsk i szkołę, w której uczą się polscy Litwini. „Bez szkolnictwa, bez systemu edukacji żadna mniejszość narodowa szansy

na przetrwanie, nie ma szansy na przekazanie do skarbnicy wspólnej, w konkretnym państwie, także bogactwa własnej odrębnej kultury, języka i tradycji” – przekonywał wtedy Prezydent Bronisław Komorowski. Jednocześnie Prezydent RP dostrzega możliwości, jakie dają nadgranicznym społecznościom przyjazne i otwarte granice. Stąd wsparcie dla idei rozwoju tzw. „małego ruchu granicznego”, zarówno z Obwodem Królewieckim w Federacji Rosyjskiej, jak i z Białorusią.

Spotkania z Polonią i mniejszościami polskimi w różnych państwach są stałym elementem wizyt zagranicznych Prezydenta. Doszło do nich m. in. w USA, na Litwie, Łotwie i w Estonii oraz w Czechach, na Słowacji, w Niemczech, Szwajcarii, Portugalii oraz na Węgrzech. Rozmowy z Prezydentem Ukrainy przybliżyły perspektywę otwarcia Domu Kultury Polskiej we Lwowie, dając nadzieję na stworzenie placówki, gdzie rozwijałaby się polska kultura w tak ważnym dla Polaków mieście. Jednocześnie Prezydent RP zabiega o otaczanie troską wspólnego, polsko-ukraińskiego dziedzictwa kulturowego. Wyrazem tego było np. wsparcie dla umożliwienia konserwacji i ekspozycji w Polsce barokowych płócien przedstawiających największe zwycięstwa polskiego oręża (m. in. „Bitwa pod Parkanami”, „Bitwa pod Wiedniem”), które to obrazy obecnie są własnością instytucji ukraińskich.

W 2011 roku w dniu Polonii i Polaków za granicą, podczas pobytu w Rzymie w związku z beatyfikacją Jana Pawła II, Prezydent odznaczył działaczy polonijnych za zasługi dla Polonii w świecie, za promowanie Polski oraz działalność na rzecz krzewienia polskich tradycji i kultury. Podczas wizyty w Nowym Jorku we wrześniu

2011 roku Prezydent podczas uroczystości w polskim konsulacie uhonorował polskimi odznaczeniami m.in. osoby zasłużone dla stosunków polsko-amerykańskich i polsko-żydowskich, a także zaangażowane w pomoc Polsce w okresie stanu wojennego. Ceremonia odznaczenia zasłużonych działaczy Polonii miała także miejsce w Domu Polonii w Warszawie – 2 maja 2012 r. oraz w kilka tygodni później w Chicago, podczas wizyty roboczej w USA. Te ważne gesty podtrzymują więź państwa polskiego z Polakami rozszanymi po całym świecie. W Chicago Prezydent RP zachęcał Polaków do zaangażowania w sprawy ważne dla Polski i Polaków w Stanach Zjednoczonych.

Budowaniu relacji międzynarodowych z myślą o przyszłości towarzyszy kontynuacja procesu pojednania z naszymi sąsiadami, opartego na prawdzie, dialogu i utrwalaniu pamięci o przeszłości. Chcemy na prawdzie budować nie tylko własną wolność, ale również relacje z narodami sąsiednimi. Wiedzą to w sposób szczególny

ci wszyscy, z tej części świata, którzy przetrwali, przeżyli i obalili system totalitarny – wyraz temu przekonaniu Prezydent daje w trakcie wielu wizyt zagranicznych.

Prezydenci Polski i Niemiec złożyli hołd ofiarom nazizmu w byłych hitlerowskich obozach zagłady – w Auschwitz i Sachsenhausen. Na trwale zapisała się w pamięci historyczna wizyta przywódców Polski i Rosji w Katyniu, w kwietniu 2011 r. Była to pierwsza oficjalna wizyta Prezydenta Rosji w miejscu kaźni polskich oficerów. Składając wizytę na Ukrainie w 2010 r. Prezydent omawiał w Charkowie sprawę budowy czwartego cmentarza katyńskiego w Bykowni pod Kijowem. W listopadzie 2011 r. Prezydenci Polski i Ukrainy Bronisław Komorowski i Wiktor Janukowycz wspólnie wmurowali tam akt erekcyjny pod budowę Polskiego Cmentarza Wojennego, którego otwarcie spodziewane jest na jesieni 2012 r. W Austrii Prezydent RP wraz z Prezydentem Heinzem Fischerem złożył hołd ofiarom, w tym Polakom, które zginęły w obozach w Mauthausen-Gusen.